

PÓŁPRZEWODNIKI PO RAZ DRUGI

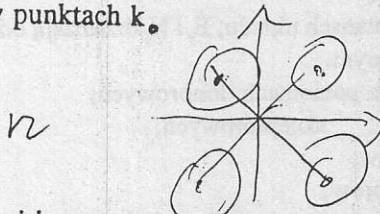
1. Antymonek indu ma stałą dielektryczną $\epsilon = 17$ i masę efektywną elektronu $m^* = 0.014m$. Stosując metodę masy efektywnej, oblicz: (a) energię jonizacji płytkiego poziomu domieszkowego; (b) promień orbity elektronu związanego z donorem (w stanie podstawowym); (c) koncentrację domieszki, przy której orbity elektronów związanych z sąsiednimi atomami zaczynają się pokrywać;] ?
Jakie zjawisko zaczyna odgrywać rolę w tym przypadku?

2. Znaleźć gęstość stanów oraz masę efektywną gęstości stanów w następujących przypadkach:

a) sferycznych powierzchni izoenergetycznych z minimum w środku strefy Brillouina

$$E(k) = E_c + \frac{\hbar^2 k^2}{2m^*}$$

b) sferycznych powierzchni izoenergetycznych z minimum w punktach k_0

$$E = E_c + \frac{\hbar^2 (k - k_0)^2}{2m^*}$$

c) elipsoidalnych powierzchni izoenergetycznych

$$E(k) = E_c + \frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{k_x^2}{m_1} + \frac{k_y^2}{m_2} + \frac{k_z^2}{m_3} \right)$$

3. Probka krzemu zawiera 10^{18} donorów na m^3 . W jakim zakresie temperatur można traktować ją jako półprzewodnik niedomieszkowany? (przerwa energetyczna wynosi 1.1 eV, koncentracja nośników samoistnych w temperaturze 300K wynosi $2 \cdot 10^{16} / m^3$).

4. Rozważ próbkę półprzewodzącą w temperaturze 300K z 2.70×10^{16} stanów/ m^3 w pasmie walencyjnym i 3.5×10^{16} stanów/ m^3 w pasmie przewodnictwa. Szerokość przerwy energetycznej wynosi 1.06 eV. Próbkę jest domieszkowana i zawiera 4.5×10^{11} atomów domieszki/ m^3 . Potencjał chemiczny znajduje się 0.760 eV ponad wierzchołkiem pasma walencyjnego. Załóż, że krotność poziomu domieszkowego wynosi 2. *Masa niedźwiei 2 - elektr.*

a) ile elektronów na jednostkę objętości znajduje się w pasmie przewodnictwa?

b) ile stanów w pasmie walencyjnym jest pustych?

c) ile elektronów na jednostkę objętości jest związanych na domieszkach?

d) gdzie, względem wierzchołka pasma walencyjnego znajdują się poziomy domieszkowe?] ?

5. Półprzewodnik zawiera N_D donorów. W pewnej temperaturze wszystkie stany donorowe są puste. Przyjmij, że koncentracja elektronów w pasmie przewodnictwa samoistnego półprzewodnika w tej samej temperaturze wynosi n_i i wyprowadź wyrażenie na koncentrację elektronów w pasmie przewodnictwa półprzewodnika domieszkowanego. Ile będzie wynosić koncentracja elektronów gdy $n_i \gg N_D$?

6. Wyznacz temperaturową zależność koncentracji elektronów oraz poziomu Fermiego w półprzewodniku domieszkowanym.

Półprzewodniki

1. Rozważając półprzewodniki zawsze zakładamy, że pasma przewodnictwa i walencyjne mają kształt paraboliczny $g(E) \sim E^{\frac{3}{2}}$. Co usprawiedliwia takie założenie?
2. Wyznacz koncentrację elektronów i dziur w półprzewodniku niedomieszkowanym. Wyznacz poziom Fermiego takiego półprzewodnika.
3. Średnia liczba elektronów w układzie w stanie równowagi termodynamicznej ma postać:

$$\langle n \rangle = \frac{\sum N_j \exp[-\beta(E_j - N_j \mu)]}{\sum \exp[-\beta(E_j - N_j \mu)]}$$

gdzie sumowanie przebiega po wszystkich stanach układu, E_j i N_j oznaczają odpowiednio energię i liczbę elektronów w stanie j , zaś μ jest potencjałem chemicznym.

Niech n_D jest liczbą elektronów na poziomach donorowych;

p_A dziur akceptorowych;

N_D koncentracją donorów;

N_A koncentracją akceptorów;

Zakładając, że poziom donorowy nie może być podwójnie obsadzony, a poziom akceptorowy pusty, wyznacz n_D i p_A .

4. A) Pokaż, że jeżeli przyjmiemy, iż energia podwójnie obsadzonego poziomu donorowego $= 2E_D + \Delta$, to wyrażenie na n_D przyjmie postać:

$$n_D = N_D \frac{1 + \exp[-\beta(E_D - \mu + \Delta)]}{\frac{1}{2} \exp[\beta(E_D - \mu)] + 1 + \frac{1}{2} \exp[-\beta(E_D - \mu + \Delta)]}$$

B) Sprawdź, że powyższe równanie sprowadza się do wyniku otrzymanego w poprzednim zadaniu gdy $\Delta \rightarrow \infty$.

5. Antymonek indu ma stałą dielektryczną $\epsilon = 17$ i masę efektywną elektronu $= 0.014 m$. Oblicz, w ramach przybliżenia atomu jednoelektronowego: (a) energię jonizacji donora; (b) promień orbity elektronu związanego z donorem (w stanie podstawowym); (c) koncentrację domieszki, przy której orbity sąsiednich atomów zaczynają się pokrywać. Jakie zjawisko zaczyna odgrywać rolę przy takich (i większych) koncentracjach domieszek?

6. Próbka krzemu zawiera 10^{18} donorów na m^3 . W jakim zakresie temperatur można traktować ją jako półprzewodnik niedomieszkowany? ($E_g = 1.1 eV$, koncentracja nośników samoistnych w temperaturze $300K = 2 \cdot 10^{16} m^{-3}$).

7. Wiedząc, że koncentracja elektronów w germanie w temperaturze $300K$ wynosi $n_1 = 2 \cdot 10^{19} m^{-3}$, oblicz wartość stosunku masy efektywnej elektronu do masy elektronu swobodnego. Szerokość pasma zabronionego dla germanu $E_g = 0.66 eV$. Przyjąć, że poziom Fermiego leży w środku przerwy energetycznej.

8. Wyznacz koncentrację elektronów oraz poziom Fermiego w półprzewodniku domieszkowanym.